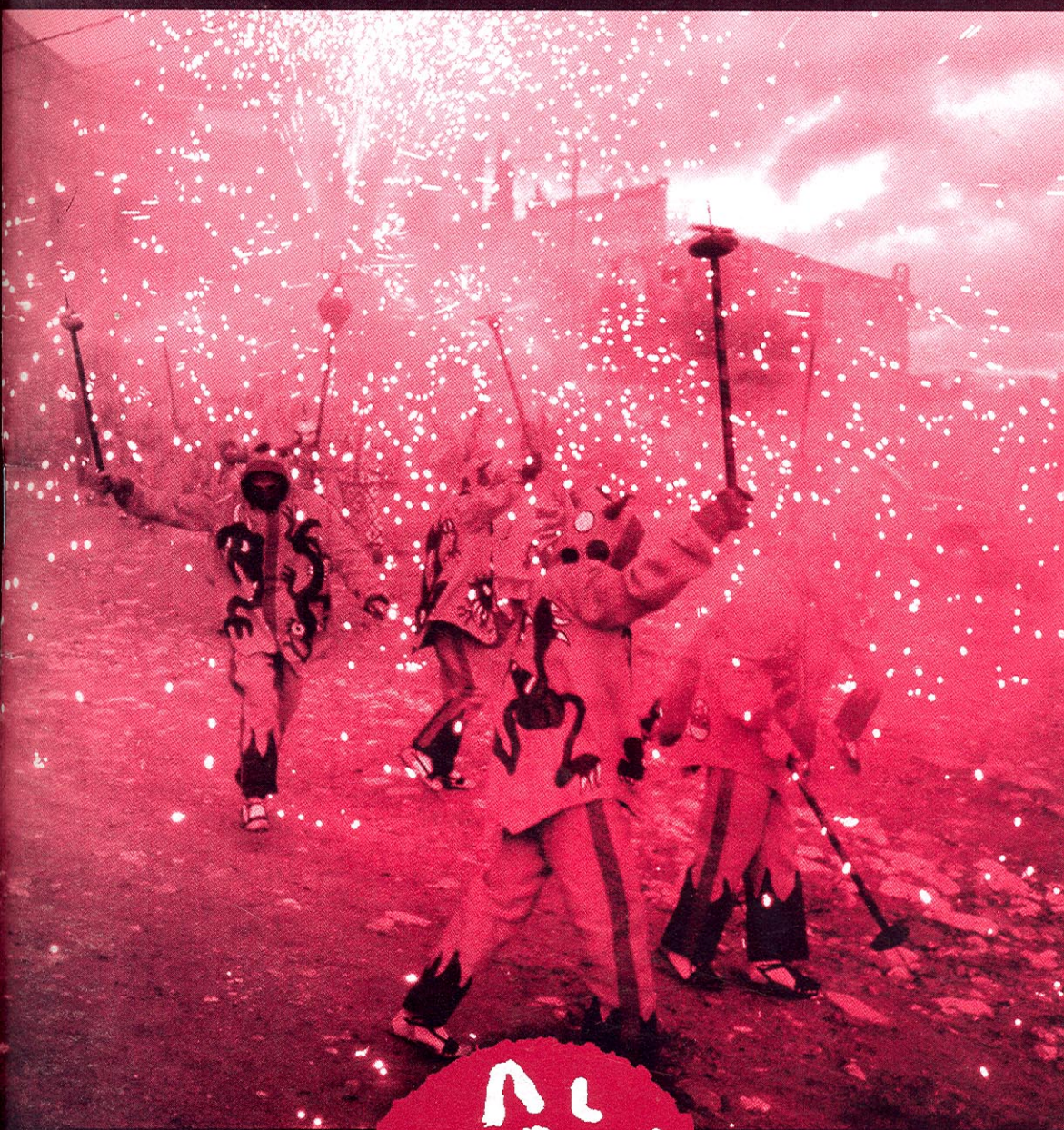

La Carxana

Albarca
Núm. 7-8

ESTIU
2002

Llegendes del Priorat: el salt de la reina mora

SALVADOR PALOMAR

De ben segur, fer referència a les llegendes del Priorat suposa considerar en primer lloc la llegenda de la reina siuranenca que s'estimbà cingle avall dalt del seu cavall. Aquesta és, no ho dubtem, la narració més coneguda d'un ric corpus de narracions orals i escrites sobre la comarca que inclouen temes d'ermitans miraclers, moros, tresors ocults, cartoixans fonedissos o fets meravellosos.

El salt de la reina és un tema a bastament conegut a la comarca i fora d'ella. La llegenda compta amb nombroses versions escrites i encara és present, per bé que fortament condicionada per aquesta enorme difusió escrita, en la tradició oral.

Ramon Amigó¹ aporta la notícia més antiga que coneixem, en esmentar que en el Capbreu de la rectoria de Siurana de 1764 –conservat a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona–, s'anota «davall lo Castell [...] y roca del sal dit de la Regna». Amigó explica que la denominació és tardana i creu que probablement és tret d'una llegenda literària que ha fet fortuna.

En tot cas, en un altre Capbreu –del comtat– conservat a l'arxiu parroquial de Prades, hi trobem una versió de la llegenda anotada cap a la dècada de 1830 per Josep Boltó.²

El reusenc Antoni de Bofarull publica, el 1846, *Hazañas y recuerdos de los catalanes*, obra en què inclou la llegenda siuranenca. L'altre Bofarull, l'Andreu, publicà cap el 1850 –segons explica Josep Iglésies– un article en un diari reusenc amb el títol de *Recuerdos, tradiciones, monumentos y bellezas de Ciurana* on hi constava, evidentment, la narració que ens ocupa.

Francesc Gras i Elias publica el 1878 un treball sobre Escaladei en el qual fa referència a la reina mora de Siurana. Aquest text apareix inclòs en el volum *D'Escornalbou a Scala Dei*, publicat el 1910.

Cap el 1886, Joan Bru Santclement en recull una altra versió en una excursió al Priorat com a membre de l'Associació d'Excursions Catalana. I encara, segons apunta Eufemià Fort, el 1895, en el *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* aparegué un text d'un altre reusenc, el periodista Pere Pagès i Rueda, ressenyant una excursió a les muntanyes de Prades i Siurana, amb la corresponent referència a la llegenda que ens ocupa.

¹ Amigó, R. *Siurana de Prades enllà de la història i la llegenda*. Santes Creus: Fundació Roger de Belfort, 1995, p. 303.

² Josep Boltó Pocarull fou comptador del Comtat entre 1833 i 1834.

Salvador Palomar

El «salt de la reina mora» amb la petjada i amb la vall del Siurana al fons.

Al segle xx, les versions es multipliquen i no és l'objecte d'aquest article elaborar una bibliografia exhaustiva. Esmentem, només per donar alguns exemples i seguint novament Fort, que el 1905 Josep Massot i Palmés publicà a la «Il·lustració Catalana», *Lo salt de la reyna mora*, a partir de la versió d'Antoni de Bofarull i que el 1910, Josep Martí i Folguera donava a conèixer el seu poema d'identíc títol. Joan Ruiz i Porta la transcriu a *Llegendes del Camp de Tarragona*, obra presentada al IV Certamen del Centre de Lectura de Reus.

Hi podríem afegir les versions publicades per folkloristes com Joan Amades o escriptors com Josep Iglésies. No cal dir que les diverses guies excursionistes referents a la zona se n'han ocupat degudament i que avui és una referència inexcusable en qualsevol full de propaganda turística que vulgui apropar el visitant a Siurana.

El nucli de la narració el constitueix, sens dubte, la voluntat de la reina musulmana de no lliurar-se als invasors i el seu sacrifici, saltant al buit amb el seu cavall que deixa la seva petjada a la roca.

La narració del primer terç del segle XIX està recollida de la veu popular:³

«I morí per no entregàs en los cristians. La veu és que va puixà a cavall i lo cavall abosat, vull dir lo cab tapat, va pagà esbahonade, i reyna i cavall van seltà la rroca, per sò lei diuen lo Sal de la Reina Mora. La caritat dels cristians, le van anà boscà, y le van colocà en una sepultura de pedra, fora de l'itglésia, al costat de la porta. Diuan que [els moros] van està a Espanya, set sens anys i aquí van cabà. Esta sepultura lei vista io, del que'n dono fe».

També de tradició popular és la versió aplegada per Josep Bru Santcleument, membre de la Secció Folklorica de l'Associació d'Excursions Catalanes, en una sortida al Priorat efectuada el 1884:⁴

«Cuant Ciurana era una gran ciutat, allà en temps de moros que cap nat recorda, estava tot ella murallada menos per la part del riu ahont hi ha un cingle de rocas que espanta.

Governava alshoras la ciutat una donsellà d'hermosísima figura, solicitada de molts prínceps alarbs y de no pochs galants y cristians de distingit llinatge.

A cap, la jove reyna, havia concedit sos favors y sa possessió era ab anhel buscada.

La reconquesta avansaba en Catalunya y las més fortas plassas queyan en poder dels cristians.

Arribà lo torn a Ciurana. Féu la reyna un pregó pera que los bons creyents acudissen a defensar la lley de Mahoma y sa estimada capital, del jou cristià.

En gran número acudiren. Se possà cercle a la plassa y després de diferents sortidas intentadas per los de dins, la reyna reuní sos capdills, proposant-los capitular. Com la voluntat de l'hermosa soberana era lley pera los seus súbdits, encar que rugint d'ira, acotaren lo cap y acceptaren sa proposta.

S'enviaren parlamentaris al campament cristià y lo capdill sitiador acceptà todas las condicions de la Reyna assegurant a llurs missatgers que si bé perdia de nom son tron, de fet aumentaria son imperi perquè ell no tenia altre intent que lo de fer-la sa muller.

Partiren los emisaris de la Reyna y donaren-li la resposta del cristià.

La soberana envià al enemich una lletra de son puny que deya: —Podeu entrar quant en la torre més alta de Ciurana onegi la bandera blanca.

³ «Sempra so sentit adí, als més vells y ensians» anota Josep Boltó.

⁴ Fruit d'aquesta sortida són treballs com «Cançons populars del Priorat de Scala Dei» (1886) o «Variants de paraulas catalanas recullidas en una excursió al Priorat de Scala Dei» inclòs a *Miscelànea folklorica*. Barcelona: Associació d'Excursions Catalana, 1887. Quant a la llegenda que ens ocupa, transcriu directament el manuscrit que Joan Bru lliurà a Cels Gomis i Mestre i que es troba, amb la resta de l'arxiu personal del folklorista reusenc, al Museu Salvador Vilaseca de Reus.

Deseguit feu guarnir ab los millors adornos son preciós cavall blanch, se vestí ella ab sos millors ropatges y valiosas joyas. Se despedí de sos súbdits, manant-los respectessin sa darrera voluntat, qu'era la de deixar-la sortir sola fins a la vista de l'alt Montsant, per a esbargir algun tant son apesarat cor.

Arribà sola fora ciutat, en la plassa que domina lo riu ahont hi ha un precipici esgarriñós, va tapar los ulls del seu cavall ab son primíssim mocador y enfonsant-li ab forsa l'espuela en lo ventre, féu aquest un salt espantós y cavall y donzella anaren a parar baix lo riu, fets a trossos. Avuy, lo poble ensenya encar las ferraduras del noble animal marcadas en una de las rocas del fondo precipici, ants d'arribar al llit del riu.

Aixís l'he sentida contar la tradició del «Salt de la Reyna mora» y aixís la conto».

Aquestes dues versions introdueixen un aspecte de la llegenda present en la tradició oral siuranenca fins a l'actualitat i que no recullen totes les versions literàries: el sarcòfag que es troba al costat de l'àbsis de l'església com a tomba de la reina mora. En canvi aquesta és una referència que sovinteja en les notícies d'aquells que s'han apropiat a Siurana. Així Francesc Gras i Elias escriu:

«Junt a la porta d'entrada i a la part de fora, hi ha un sarcòfag de pedra del país, ja tot trencat, el qual, segons se diu, guardava les cendres de la reina Abdelazia, víctima de la seva abnegació».⁵

I encara, a començaments dels anys trenta del segle XX, Francesc Blasi i Vallespinosa especula sobre «un sarcòfag de pedra bastant fet malbé, conegut per la gent del poble amb el nom de tomba de la reina Mora. Enlloc no es veu cap inscripció ni indicati que permeti desfer aquesta tradició».⁶

Però, sens dubte, la versió de Joan Bru ens aporta particularitats prou interessants. La reina mora és donzella, jove i bonica. Veient perduda la batalla i requerida d'amors pel cabdill cristià, opta per morir abans que ser reina entre els enemics.

Força reculada en el temps és, però, la que el 1846 publica Antoni de Bofarull i Brocà.⁷ Aquesta és una recreació literària en castellà, amb elements historicistes, que introdueix un seguit de components que apareixeran continuadament en versions posteriors. La reina està casada i acaba saltant al buit en la seva fugida dels soldats de Ramon de Ganagot. La caiguda de Siurana es produeix en l'absoluta confiança dels musulmans respecte a la inexpugnabilitat de la seva fortalesa.

⁵ Gras i Elias, F. *D'Escornalbou a Scala-Dei*. Reus: 1910, p. 47.

⁶ Blasi i Vallespinosa, F. *Santuaris marians de la Diòcesi de Tarragona*. Reus, Centre de Lectura, 1933, p. 47.

⁷ Bofarull, Antoni. *Hazañas y recuerdos de los catalanes o colección de leyendas relativas a los hechos más famosos, a las tradiciones más fundadas y a las empresas más conocidas que se encuentran en la historia de Cataluña...* Barcelona: 1956 p. 93-97.

L'espectacular cingle que envolta Siurana possibilita la llegenda.

«Resuelta y atrevida era también la Reina por su carácter altivo y malicioso, pero no dejaba por esto de vivir muy confiada en su esposo, que no volvía nunca de sus algaradas sin traerle tesoros y hermosas prendas, arrebatadas sin duda a los partidarios de Amat de Claramunt, vizconde de Tarragona».

L'arribada dels cristians la sorprèn en una festa:

«Un día, mientras se daba una batalla en el valle que sirve de pie a la montaña, la Reina se ocupaba en celebrar los triunfos de su esposo, y para ello había dispuesto una abundante comida, que debía repartirse entre sus más allegados servidores. En uno de los vastos salones del castillo se veía una larga y adornada mesa y en uno de los extremos presidía la Reina mora,

Bar del Ton

El teu ambient!

Plaça R. Berenguer IV,
Tel. 977 56 15 16

ULLDEMOLINS

rodeada de galanes y doncellas, que con afán procuraban complacer a su señora, a pesar de la angustia que causaba el ruido de las armas y los gritos de la batalla, cuyo eco resonaba hasta por la cima de la montaña [...] Lo único que había afectado a la Reina era, no el ruido de voces y armas que se oía entorno del castillo, sino un grito de: —viva Ramon de Canagó! a cuyo nombre entraron por la ventana espesas nubes de piedras y viras, y resonaron por el castillo sendos golpes de mazas y hachas que destrozaban las puertas y barreras».

Antoni de Bofarull explica que basa la seva narració «en los apuntes de varios curiosos que han visitado el castillo y en especial de una pequeña memoria que escribió un amigo del autor. El castillo se conserva aún, la creencia del *salto de la Reina Mora* sigue viva también y la marca o señal del caballo puede verse fácilmente, pues, sin ponderación, no hay en Ciurana quien ignore su significado y es más que sumo el respeto con que se mira la piedra.»

Certament ja al segle XIX tenim dues variants que es diferencien significativament, tant en la situació de la reina —fadrina o casada— com en el fet que motiva el seu salt —el sacrifici o la cega fugida. Encara hi ha altres possibilitats com el fet que sigui filla del rei moro i, per tant, fadrina o fos vídua del rei, ja mort en combat, o la referència a les negociacions amb les tropes cristianes.

Les motivacions que porten la reina a precipitar-se a l'abisme són, en definitiva, l'element clau que permet copsar el paper que cada variant de la narració atorga a la protagonista femenina. Des de la renúncia al poder i la riquesa —a canvi de lliurar-se a un home que representa el contrari del que ella vol i estima— a la fugida d'una dona prepotent i altiva, excessivament confiada fins que no hi ha remei possible. Un visió del personatge principal en la qual radica, en definitiva, el contingut profund que la narració vol comunicar: la defensa de l'honor, el sacrifici abans que perdre la identitat o, com afirma Josep Iglésies, el voler «restar damunt la seva terra, no pas d'adopció, sinó de naixença. No accepta d'ésser-ne espoliada [...] Escolleix morir. El seu cos bellíssim, pastat amb fang i aigua de Siurana, tornaria a ésser pols de Siurana. Volgué restar-hi i ho aconseguí». ⁸

Certament hom pot intuir en el sacrifici de la donzella el simbolisme de la fi de la presència sarraïna al Principat. El poble vençut és condemnat a

⁸ Iglésies, Josep. *Siurana*. Barcelona: publicacions de «La Revista», 1960, p. 27. No hi ha espai aquí per analitzar les diverses narracions però com a exemple, exagerat i grotesc, d'interpretació política del personatge podem esmentar la versió inclosa per Josep Piñol Agulló a les seves *Notas para la historia de Cornudella* (Barcelona, 1969) en la que presenta la reina mora «bella y radiante, cual hurí, apenas núbil, Abdelazía, del rey moro la hija predilecta, valiente, indomable, radiante cual estrella, con sangre de Oriente injertada en cuerpo español» y com a «digna por sus virtudes patrióticas y bizarría, de haber sido cristiana y española...»

desaparèixer i entrar en el món mític. La negativa de la jove mora a esdevenir reina cristiana, unint la seva sang als vencedors, ho explicita.⁹

El pas del temps i les múltiples variants enriquiran encara més la tradició amb el nom de la reina –Abdelasia– i del seu espòs –Almemoniz– o la narració de la traïció d'un jueu que permetrà als cristians apoderar-se de l'inepugnable castell de Siurana, una figura especialment significativa ja que permet justificar el triomf dels assetjants i, alhora, la confiança dels assetjats en la seva seguretat. I, encara, el poeta reusenc Josep Martí i Folguera la presenta –a l'igual que la versió col·lectada el 1884– al capdavant dels seus guerrers, recludant de poble en poble els guerrers sarraïns i enfrontant-se, espasa en mà, als cristians.

Joan Amades segueix la versió de Bofarull i els seus continuadors. I, com ell, molts autors opten per una reina sorpresa mentre menjava o, fins i tot, nua al bany, fugint despullada dalt del cavall. Hi ha qui recupera els requeriments amorosos del cabdill cristià explicant que la reina es trobava nua d'espatlles i braços, pentinant-se i perfumant-se i que aquest, admirat, li va oferir de casar-s'hi si es convertia al cristianisme. Ella demanà vestir-se i mentre els cristians l'esperaven, agafà el cavall i es precipità a l'abisme.

Violant i Simorra recull, a la seva *Etnografia de Reus i la seva comarca*, una versió que poua en la tradició literària de la llegenda tot i destacar el component de voluntarietat de l'acció de la reina.¹⁰ Finalment, en un número anterior d'aquesta revista,¹¹ Ezequiel Gort elabora una narració de síntesi que integra bona part dels components afegits a la llegenda i que ens estalvia ara de repetir-la.¹²

La llegenda ha generat altres tradicions. Així, s'explica que a les nits fosques encara es poden sentir a Siurana els planys de la dissortada

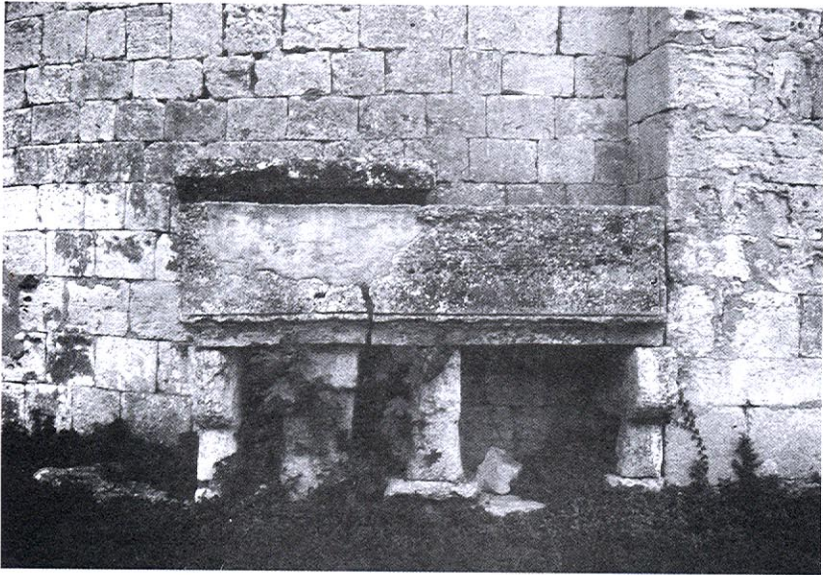
⁹ I, encara, la interpretació del salt com a acció conscient i voluntària –possiblement, la més propera a la tradició oral– justifica motius com embenar els ulls a la cavalleria o el respecte que mereix l'acció porti als cristians a enterrar-la al poble, en lloc conegut. Es tracta, com diu Ramona Violant [*La rondalla i la llegenda*. Barcelona: Ed. Alta Fulla, 1990] d'una mostra molt representativa d'aquest tipus de llegendes. Sobre el paper dels pobles vençuts en el folklore són absolutament recomanables els treballs de la professora Josefina Roma.

¹⁰ Violant i Simorra, Ramon. *Etnografia...* Reus: AER, 1959 p. 98 [ed. facsímil, Barcelona, Alta Fulla, 1990].

¹¹ Ezequiel Gort, *De quan Siurana era Xibràna* a La Carxana, núm. 4, 1998, p. 9-18. La lectura de l'article és totalment recomanable per contextualitzar la llegenda en els fets històrics coneguts sobre la dominació musulmana de Siurana i la seva conquesta per les tropes cristianes.

¹² També és prou útil la lectura del capítol corresponent al tema que ens ocupa de l'obra esmentada de Josep Iglésies sobre Siurana. L'aproximació d'Iglésies és apassionada i amb una prosa brillant que recrea diversos moments de la narració. L'autor fa una lectura massa historicista de la llegenda, analitzant la verosimilitud del relat i evidenciant aquells aspectes que no s'escauen amb les circumstàncies del moment.

Salvador Palomar

La «tomba de la reina mora», al costat de l'església.

Abdelasia. O que la visió de la destrucció de Siurana va causar tal impacte en el jueu traïdor que restà petrificat i que per això avui es pot contemplar una roca amb el seu rostre. Amigó explicita que es tracta d'una denominació molt moderna, aplicada a la pedra coneguda per la gent gran com *el Frare*.

I encara hi ha qui creu que la destrucció de Siurana no fou tan terrible com pot semblar pel fet que la majoria dels seus habitants havien pogut fugir pels passadissos subterranis que comunicaven el castell amb l'exterior.

Aquesta creença connecta amb una tradició, ja recollida per Pascual

- Carrer del Vent, 5 (Obrador) - Tel. 977 32 00 59
- C/ Astorga, 18 - Tel. 977 77 52 40
(Obert diumenges i festius)
- Av. Països Catalans, 8
(Obert diumenges i festius)

*Forn-Vell
Anglès*

PA CALENT TOT EL MATÍ I LA TARDA
DES DE LES 6 FINS A LES 20 HORES

REUS

Madoz a la meitat del segle XIX, segons la qual el castell de Siurana estava comunicat per sota terra amb els altres castells musulmans de la zona: Albarca –on es diu que hi havia la cavalleria–, l'Albiol, Escornalbou i Prades. També s'apunten com a entrades d'aquesta fantàstica xarxa de passadissos indrets com la cova Santa, dalt de Montsant o els avencs de la Febró.

Pot semblar que la tradició oral difícilment pot aportar components específics a una narració que ha estat tan àmpliament divulgada. Tanmateix, a Cornudella i a Siurana es segueix explicant la llegenda amb elements específics que no sempre es corresponen a les versions divulgades. S'explica, per exemple «que quan [la reina mora] se va veure perduda, allavons va muntar al cavall i pel salt de la reina mora van saltar ella i el cavall, que allí es coneix la potada del cavall i el cop de sabre que va donar allí».¹³

Certament, el salt de la reina Mora no és un exemple isolat de llegendari. Ans al contrari, la més coneguda llegenda prioratina s'emmarca en un conjunt de narracions amb trets comuns –llegendes de moros assetjats o que tenen com a protagonista una noia que es tira al buit muntada a cavall– presents arreu de la geografia catalana. No pretenc fer-ne una relació detallada. Només per acabar aquest article, esmentaré alguns exemples de diversos indrets de la geografia catalana. El tema també és present en altres països europeus.

Un dels primers reculls folklòrics de llegendari, publicat per Francesc Maspons i Labrós amb el títol de *Tradicions del Vallès* (1876) inclou la narració «El salt de la núvia» que, tot i les notables diferències argumentals, conté elements comuns prou clars, com la petjada del cavall a la vora del cingle. De fet, el mateix Maspons no s'està d'afirmar en una nota final que «Igual tradició es troba a la província de Tarragona, localitzada al castell de Siurana sota el títol de Salt de la reina mora. També sembla que es troba a Mallorca»¹⁴ com efectivament succeix. També la trobem al País Valencià. A Tavernes de la Vallidigna s'explica el cas de la reina mora del castell de Marinyen que salta amb el seu fill en braços, des de la torre més alta rodejada pels cristians. També a Mequinensa –tot i que sembla que aquesta sembla una narració de creació recent– s'explica d'una reina mora que salta des del castell al riu.

Més aprop, al mateix Priorat es conta que hi havia un capità moro, molt valerós, de nom Altafalla, que vivia amb una cristiana al castell que la tradició situa just al damunt de Falset. Quan van arribar els cristians, el

¹³ Cito textualment Ricard Marsal, de Cornudella. Altres persones del mateix poble o de Siurana –com Ramon Roig– m'han confirmat la presència en la tradició oral contemporània de motius com la bena als ulls del cavall, el cop de sabre o la tomba de la reina. Quant a la petjada del cavall, s'admet comunament que, amb el pas dels anys, ha estat necessari repassar-la perquè continuï essent visible.

¹⁴ Francesc Maspons i Labrós, *Tradicions del Vallès*. Barcelona, ed. Barcino, 1952, p. 62.

guerrer va resistir heroicament, amb la seva dona al costat, fins que ambdós, envoltats pels assaltants a la torre del castell, van optar per llançar-se al buit.¹⁵

De Farena es conta que una pastoreta es precipità al riu Brugent perseguida pel senyor.¹⁶ Als Cogullons, al mas de Baridana, hi ha un altre Salt de la Núvia on s'hi estimà una donzella obligada a casar-se amb un vell, mentre anava camí de l'església de Rojals. I es parla d'un altre salt de la reina mora –una mare que fugí dels cristians amb un fillet en braços– aquest sobre el riu Francolí.¹⁷ És també prou coneguda la minyona que saltava penyasegats per acudir a missa fins que el dimoni la féu estimbar.¹⁸ I encara altres llegendes de la Catalunya Vella força properes a la nostra, com la de la donzella cristiana perseguida pels musulmans que es tira amb el seu cavall per la timba però se salva, en aquest cas, gràcies a l'auxili de la Mare de Déu.

Força freqüent en el llegendari són també les petjades dels cavalls sobre la roca. El de Sant Jaume o el del rei Jaume I són especialment prolífics en aquest sentit. I no cal dir que els laments dels difunts o els passadissos sota terra que comuniquen castells formen part de la tradició associada a molts indrets on han esdevingut lluites o fets de conquesta. O les malediccions dels vençuts i els traïdors malpagats que, com el jueu de la nostra llegenda, s'estenen als descendents pels segles dels segles.

Deixem-ho aquí i serveixi, doncs, aquesta primera aproximació a la coneguda narració del Salt de la Reina Mora per començar-nos a endinsar en el món del llegendari prioratí.

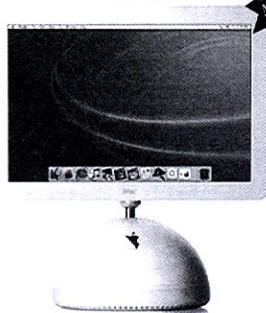
¹⁵ Agraïxo les aportacions d'Ezequiel Gort, Hèctor Moret, Vicent Gimeno i altres persones que m'han comunicat l'existència de llegendes en diversos indrets.

¹⁶ Aquest exemple i el següent, citats per Josep Iglésies, ob. cit., p. 23, que n'esmenta altres narracions d'arreu del país.

¹⁷ Manuel Marinelló. *Contes de reis i de prínceps*. Barcelona, Societat Catalana d'Editors, 1918, p. 113-122.

¹⁸ Vegeu, per exemple, la versió d'Apel·les Mestres a *Llegendes i tradicions del Montseny*. Barcelona: S. Bonavia, 1933, p. 81.

Vine a conèixer l'últim d'Apple...

Coneix el nou iMac

Ara amb megamonitor
LCD de 17 polsades

Truca'ns al...

Tel. 977 33 85 84

Fax. 977 33 83 09

 AppleCentre
GESTIOMÀTICA
SOLUCIONS INFORMÀTIQUES

Plaça del Víctor, 7 43202 REUS

Web: www.gestiomatica.es Email: info@gestiomatica.es

LLIBRES LLIBRES
gaudi
LLIBRES LLIBRES

reus

LLIBRES LLIBRES

A/e: llibgaudi@readyssoft.es
<http://www.migdia.com/llibgaudi>
Carrer de la Galera, 12
Tel. 977 34 05 30
43201 REUS

Des del 1965
amb els **llibres**
i el compromís
amb la **llibertat**
i les persones

Redacció: Montsant Fonts i Salvador Palomar

Edita: Migdia serveis culturals

C/ de la Plaça, 13. ALBARCA-43360 CORNUDELLA DE MONTSANT

<http://www.migdia.com/carxana> - A/e: carxana@wanadoo.es

Impressió: Gràfiques del Matarranya – DL: T-1537/95

Amb la col·laboració de:

Associació de veïns
i propietaris d'Albarca

**Ajuntament de
Cornudella de Montsant**